

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/35/2017
Identifikačné číslo spisu: 3016200515
Dátum vydania rozhodnutia: 18.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200515.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členiek senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): X. G., narodený dňa XX.XX.XXXX, O., právne zastúpeného: Mgr. Miroslav Hanec, advokát, Hruštiny 602, Žilina, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Žellova 2, Bratislava, za účasti: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., Mamateyova 17, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PV 301/04285/2008/R zo dňa 06.05.2016, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/21/2016-47 zo dňa 21.06.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PV 301/04285/2008/R zo dňa 06.05.2016, ktorým žalovaný platobný výmer č. PV 301/04285/2008 zo dňa 04.11.2008

- zmenil v časti predpísaného poplatku z omeškania vo výške 0,2 % za obdobie 01.07.1996 - 31.12.2004 zo sumy 6.029,66 eur na sumu 3.884,23 eur za obdobie 01.09.1998 - 31.12.2004, kedy bol platiteľ poisťného povinný podľa ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z. z.“) zaplatiť poisťné na zdravotné poistenie;

- zrušil v časti predpísaného poplatku z omeškania vo výške 0,2 % za obdobie 01.01.1995 - 28.02.1995 v sume 160,01 eur, kedy bol platiteľ poisťného povinný podľa ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č.

273/1994 Z. z. zaplatiť poisťné na zdravotné poistenie;

- zmenil v časti predpísaných trov konania zo sumy 61,87 eur na sumu 38,84 eur.

Krajský súd nepriznal náhradu trov konania žalovanému ani príbratému účastníkovi.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd konštatoval, že preskúmané rozhodnutie žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, vrátane postupov orgánov verejnej správy, ktoré viedli k vydaniu týchto rozhodnutí, sú v medziach žaloby a ustanovenia § 134 ods. 2 S.s.p. v súlade so zákonom.

3. Dal do pozornosti, že predmetom konania bolo posúdenie zrozumiteľnosti a jasnosti výroku napadnutého rozhodnutia čo do vymedzenia obdobia uplatnenia poplatkov z omeškania a premlčania nároku na ne, zmeny zákonom stanovenej splatnosti poisťného na zdravotné poistenie v dôsledku uzatvorenia dohody o splátkach uznaného dlžného poisťného a či jej uzatvorením sa nezaložila prekážka pre predpísanie poplatkov z omeškania, vrátane posúdenia dôvodnosti a správnosti vyčíslenia trov správneho konania.

4. Poznamenal, že na rozdiel od návrhu poisťovne žalovaný v napadnutom rozhodnutí zmenil začiatok obdobia rozhodného pre neplatenie poisťného z dôvodu premlčania poisťného vzťahujúceho sa na obdobie od 01.01.1995 do 31.08.1998, pričom uvedený postup vyhodnotil krajský súd ako zákonný vzhľadom na 10-ročnú premlčaciu dobu.

5. Správny súd v ďalšom vyslovil nesúhlas s námietkou žalobcu o premlčaní poplatku z omeškania ako celku s tým, že v prejednávanej príhode žalovaný vymedzil ako začiatok doby, za ktorú sa dostal žalobca po prvýkrát do omeškania s platením poisťného dátum 01.09.1998. Vzhľadom na zákonom stanovenú mesačnú splatnosť poisťného sa poplatok z omeškania začal počítať od 09.10.1998. Podľa právnej úpravy poplatok z omeškania sa určuje z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania, čo znamená, že poplatok sa vypočítava na dennej báze, a to samostatne pre každý jeden mesiac, za ktorý poisťné, ktoré predstavuje základ pre výpočet poplatku z omeškania, nebolo zaplatené riadne a včas. Vyslovil, že nepripadá preto v úvahu, aby splatnosť poplatku z omeškania, ktorý sa počíta za každý jeden deň omeškania, nastala jednorazovo od začiatku doby, v ktorej podľa názoru žalovaného bol žalobca v omeškani s platením poisťného. Krajský súd dodal, že ak by čisto teoreticky pristúpil na názor žalobcu o jednorazovej splatnosti poplatku, vymedzený začiatok obdobia, za ktoré bol žalobca v omeškani s platením poisťného (01.09.1998), s poukazom na 10-ročnú premlčaciu lehotu vylučuje, aby aj v prípade jednorazovej splatnosti bol poplatok z omeškania premlčaný, ak bol tento včas uplatnený návrhom doručeným správnemu orgánu dňa 19.09.1998.

6. Žalobcom namietaný postup žalovaného pri úprave výroku platobného výmeru v časti rozhodného obdobia tak, aby zahŕňalo aj mesiac august 1997, vykonaný cestou opravy „nesprávností“ podľa § 47 ods. 6 Správneho poriadku správny súd vyhodnotil ako nezákonný, pretože podľa názoru krajského súdu sa nejedná o opravu zrejmej nesprávnosti, ale ide o zásah do merita veci. Aj napriek tejto nezákonnosti mal však za to, že predmetná zmena nemohla ovplyvniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktoré zahŕňa len obdobia od 01.09.1998 do 31.12.2004, za ktoré žalobca dlhuje poisťné, ktoré nie je premlčané.

7. Námietku žalobcu, podľa ktorej predmetom návrhu poisťovne nebol mesiac august 1997 vyhodnotil krajský súd za nedôvodnú s poukazom na skutkové zistenia, z ktorých mal za zrejmé, že návrh poisťovne sa týkal aj tohto mesiaca, za ktoré žalobca nezaplatil poisťné riadne a včas.

8. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že platenie poisťného na zdravotné poistenie je predmetom záujmu verejného práva, ktoré sa vyznačuje kogentnou úpravou právnych vzťahov na rozdiel od dispozitívnej právnej úpravy, ktorá je typická pre oblasť súkromného práva. Preto uznaním dlhu a uzatvorením dohody o jeho splátkach medzi žalobcom a zdravotnou poisťovňou sa nemohla zmeniť a ani sa nezmenila zákonom stanovená splatnosť poisťného.

9. S odkazom na príslušné ustanovenia zákona č. 273/1994 Z. z. krajský súd dodal, že poisťné je splatné do ôsmeho dňa nasledujúceho mesiaca bez ohľadu na uznanie dlhu a dohodu o splátkach, ktoré slúži na zabezpečenie vzniknutého dlhu len pre potreby zdravotnej poisťovne. Prijatím uvedených súkromnoprávných inštitútov sa nemení právne postavenie žalobcu ako dlžníka, ktorý naďalej ostal v omeškaní s riadnym a včasným platením poisťného. Omeškanie žalobcu následne založilo nárok zdravotnej poisťovne na poplatky z omeškania, ktoré neboli predmetom uznania dlhu a dohody o jeho splátkach. Uvedená skutočnosť podľa názoru krajského súdu vyplýva aj z obsahu samotnej dohody, kde je nesprávnym a nešťastným spôsobom uvedená výška sankcii 0,00 eur, čo však podľa neho nemení nič na fakte, že zákonom stanovená splatnosť poisťného a na ňu nadväzujúce omeškanie žalobcu ako dlžníka zostalo nedotknuté. Okrem toho sankcia v podobe poplatkov z omeškania nie je v dohode vyčíslená reálnou sumou (1 cent a viac), preto nebolo možné sumu 0 eur platne uznať pre absenciu určenia jej výšky. Uvedené preto bránilo, aby predmetom dohody boli aj poplatky z omeškania. V neposlednom rade § 23 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z. poznal právnu úpravu povolenia splátok len vo vzťahu k dlžnému poisťnému, ktoré ako jediné mohlo byť a aj bolo predmetom dohody o splátkach. Preto krajský súd uzavrel, že uznanie dlhu a dohoda o jeho splátkach nepredstavovali prekážku pre predpísanie poplatkov z omeškania.

10. V ďalšom krajský súd uviedol, že poplatok z omeškania v zmysle zákona č. 273/1994 Z. z. predstavoval sankciu za porušenie povinnosti platiť poisťné na zdravotné poistenie riadne a včas a vznikol priamo zo zákona momentom omeškania žalobcu s jeho platením.

11. Omeškanie žalobcu tak predstavovalo právnu skutočnosť (dôvod) na uloženie povinnosti zaplatiť poplatok z omeškania, na ktorú nadväzovala povinnosť zdravotnej poisťovni predpísať poplatky z omeškania, ktorá právomoc novým zákonom o zdravotných poisteniach prešla na žalovaného. Následne až ich právoplatným predpísaním vzniklo zdravotnej poisťovni právo disponovať s vyrubným poplatkom z omeškania. Uvedený záver vzhľadom na časové súvislosti opäť potvrdzuje, že predmetom uznania dlhu a dohody o jeho splátkach nemohli byť poplatky z omeškania.

12. Za bezpredmetnú považoval krajský súd námietku žalobcu, že o žiadosti o odpustenie povinnosti platiť poplatok z omeškania nebolo stále rozhodnuté, nakoľko v zmysle ustanovenia § 23 ods. 5 zákona č. 273/1994 Z. z. rozhodovanie o odpustení povinnosti platiť poplatok z omeškania patrí do právomoci zdravotnej poisťovne, a nie žalovaného.

13. V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania krajský súd konštatoval, že žalovaný správne postupoval, keď priznal zdravotnej poisťovni ako účastníkovi konania podľa miery jej úspechu v konaní voči žalobcovi pomernú náhradu trov konania spočívajúcich v zaplatenom poplatku za vydanie platobného výmeru, ktorú si uplatnila zdravotná poisťovňa v návrhu na vydanie platobného výmeru. V prejednávacom prípade sa jednalo o 1 % z dôvodne a úspešne uplatnenej a priznanej sumy 3.884,23 €, ktorú zavinil žalobca z titulu dlhu na poisťnom.

14. Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcej sa nelogickosti znenia výrokovej časti napadnutého rozhodnutia v časti uvedenia rozhodného obdobia od 01.09.1998 do 31.12.2004, ktoré je obdobím, za ktoré žalobca riadne neplatil poisťné, ale nie obdobím, za ktoré sa uplatnili a vypočítali poplatky z omeškania, túto súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Dokazovaním vykonaným správnymi orgánmi mal za zistené, že žalovaný na rozdiel od svojich predchádzajúcich rozhodnutí, ktoré tiež boli predmetom súdneho prieskumu, zlúčil v návrhu na vydanie platobného výmeru vymedzené viaceré obdobia do jedného súvislého, celistvého a prehľadného obdobia. Pri zohľadnení už premlčaných nárokov žalovaný ustálil ako obdobie neplatenia poisťného čas od 01.09.1998 do 31.12.2004. Podľa názoru krajského súdu žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď vo výrokovej časti ako rozhodné obdobie uviedol obdobie neplatenia poisťného, pretože jednotlivé mesačné obdobia, za ktoré bol žalobca v omeškaní s platením poisťného, predstavujú záväzný podklad pre výpočet poplatkov z omeškania. Tie sa počítali odo dňa, keď sa žalobca dostal do omeškania s platením poisťného (deň nasledujúci po dni splatnosti toho ktorého poisťného) do vykonania kontroly dňa 10.12.2006, čo zodpovedá návrhu zdravotnej poisťovne s prílohami. To znamená, že na kalendárny mesiac neplatenia poisťného nadväzuje obdobie rozhodné pre

výpočet poplatku z omeškania. Preto obdobie, za ktoré sa žalobca dostal do omeškania s platením poistného, predstavuje rozhodujúci a konkrétny základ pre následné uplatnenie a výpočet poplatkov z omeškania. Z uvedeného potom vyplýva, že žalovaný praktickým, jednoduchým a prehľadným spôsobom zákonne vymedzil obdobie, ktoré bolo rozhodné pre určenie poplatku z omeškania bez toho, aby musel zaťažiť výrok rozhodnutia komplikovaným a zdĺhavým vyrátavaním a uvádzaním jednotlivých období, za ktoré vypočítal uplatnené poplatky z omeškania. Mal tiež za to, že zo zmeňujúceho napadnutého rozhodnutia je okrem základu rozhodného pre výpočet poplatkov z omeškania zrejma aj ich denná percentuálna sadzba (výška) stanovená žalovaným, čo podľa správneho súdu umožňuje jednoznačne a presne vypočítať konečnú sumu poplatkov z omeškania, ktoré boli s ohľadom na splatnosť každého jednotlivého nepremlčaného mesačného poistného vyčíslené za obdobie od 09.10.1998 do 10.12.2006. Preto uzavrel, že výrok napadnutého rozhodnutia žalovaného je aj čo do určenia rozhodného obdobia jednoznačný a zrozumiteľný, z ktorého dôvodu námietku žalobcu v tomto smere krajský súd nepovažoval za dôvodnú.

15. Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou z dôvodov podľa Správneho súdneho poriadku, a to podľa:

- § 440 ods. 1 písm. g) - krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- § 440 ods. písm. h) - krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu;
- § 440 ods. 1 písm. f) - krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Sťažnostné body zhrnul sťažovateľ nasledovne:

- obdobie 01.08.1997-31.08.1997 nebolo predmetom návrhu Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. ani predmetom prvostupňového správneho rozhodnutia, keďže v prvostupňovom rozhodnutí v bode 1. suma 181.649,54 € predstavuje dve obdobia - prvé 01.07.1996 - 31.07.1997, druhé 01.09.1997 - 31.12.2004 a v žalobou napadnutom rozhodnutí suma 6.029,66 € už predstavuje prvé a druhé obdobie ako aj obdobie medzi nimi, t. j. 01.08.1997 - 31.08.1997 a vytvára tak nepretržité obdobie 01.07.1996 - 31.12.2004;
- ak bol návrh na vydanie platobného výmeru čo do poplatku z omeškania od mesiaca september 1998 a návrh ako taký bol doručený správne orgánu prvého stupňa dňa 19.09.2008 a poistné na zdravotné poistenie za september 1998 je v zmysle zákona splatné dňa 08.10.1998, pričom až po uplynutí doby splatnosti sa začínajú počítajú poplatky z omeškania a platí 10 ročná premlčacia doba, nie je možné dôjsť k záveru, že poplatok z omeškania od mesiaca september 1998 bol uplatnený včas v 10-ročnej premlčacej dobe, pretože poplatok z omeškania vyčíslený od 01.09.1998 do dňa podania návrhu na vydanie platobného výmeru, t. j. do 19.09.1998 je premlčaný pre uplatnenú námietku premlčania;
- z výroku žalobou napadnutého rozhodnutia nie je jasné ani zrozumiteľné, že poplatok z omeškania sa začal počítajú od 09.10.1998, pretože podľa výroku bol poplatok počítaný (predpísaný) od 01.09.1998;
- nie je možné akceptovať, že súd bagatelizuje nesúlad výrokovvej časti a odôvodnenia žalobou napadnutého rozhodnutia;
- rozhodnutie musí byť vyhotovené, prípadne menené zákonom prípustným postupom, nie svojvôľou v rozpore s platnou právnou úpravou, pričom formou opravy nemožno zásadne zmeniť pôvodné rozhodnutie tak, že dôjde k zmene právnej situácie založenej rozhodnutím;
- nie je zrejme, z akého priloženého výpočtu poplatkov z omeškania správny súd zistil, že mesiac august 1997 je rozdelený do dvoch období, ako to uvádza v odôvodnení, keďže v danej veci je niekoľko úplne rozdielnych výpočtov poplatkov z omeškania;
- krajský súd neposudzuje uznanie a dohodu o splátkach z hľadiska jej obsahu a zrozumiteľnosti pre jej účastníkov, ale hľadá argumenty, prečo sankcie, určite, jasne a zrozumiteľne vyčíslené sumou 0,00 Sk znamenajú čokoľvek iné, než to, že sankciou je aj poplatok z omeškania a že bolo dohodnuté, že sťažovateľ nie je poisťovní dlžný žiadnu sankciu;
- uzavretím predmetnej dohody sa zmenila splatnosť poistného podľa § 23 ods. 6 a ods. 8 zákona č. 273/1994 Z. z., preto sa sťažovateľ po podpísaní dohody nemohol nachádzať v omeškani so zaplatením poistného a poisťovňa tak už nemohla požadovať zaplatenie poplatku z omeškania, lebo súhlasila so zmenou splatnosti. Posúdenie spôsobom, akým to vykonal žalovaný, je nesprávne. Ak sa účastníci

dohody dohodli, že sankcie sú 0,00 Sk, nemôže sa veriteľ po tom, čo jeho pohľadávka bola uspokojená v súlade so zmenenými podmienkami, domáhať toho, o čom sa dohodol, že to neexistuje. Konanie veriteľa je v takomto prípade v rozpore s dobrými mravmi a nemôže požívať právnu ochranu;

- právny názor v žalobou napadnutom rozhodnutí vysvetľujúci, že predmetom dohody nemohol byť poplatok z omeškania, je zmätočný a účelový.

- dohoda, na základe ktorej poplatok z omeškania je 0,00 Sk, tvorí prekážku k predpísaniu tohto poplatku;

- tvrdenie žalovaného o neexistencii poplatku z omeškania v čase podpísania Dohody z dôvodu, že tento sťažovateľovi v tom čase nebol predpísaný, je nesprávnym právnym posúdením a je v rozpore s obsahom spisu;

- samotný výrok žalobou napadnutého rozhodnutia nie je logicky správny. Ak poplatok z omeškania podľa odôvodnenia je uplatňovaný dňom nasledujúcim po splatnosti poistného za príslušný mesiac až do dňa vykonania kontroly 10.12.2006, nemôže žalovaný vo výroku uvádzať, že ide o poplatok z omeškania za obdobie 01.09.1998 - 31.12.2004. Obdobie 01.09.1998 - 31.12.2004 je obdobím, počas ktorého žalovaný nezaplatil poistné, ktoré bol povinný platiť, nie je to obdobie, za ktoré si žalovaný uplatňuje nárok na poplatok z omeškania.

17. V súlade s § 447 ods. 1 S.s.p. žiadal sťažovateľ priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok z dôvodu, že mu hrozí závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Dodal, že z jeho strany nejde o zrejme neúspešné bránenie práva a aj predchádzajúce rozhodnutia žalovaného boli súdom zrušené. Preto navrhol, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a aby žalovaný nahradil žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

18. Žalovaný v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 04.10.2017 uviedol, že sa nestotožňuje s dôvodmi v nej uvedenými. Uviedol, že sa plne stotožňuje s rozsudkom krajského súdu. Zároveň poukázal na odôvodnenie svojho napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa vysporiadal s námietkami žalobcu uvádzanými v odvolaní a vyjadrenie k žalobe žalobcu zo dňa 17.08.2016. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. júla 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

20. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PV 301/04285/2008/R zo dňa 06.05.2016, ktorým došlo k nahradeniu prvoinštančného rozhodnutia - platobného výmeru č. PV 301/04285/2008 zo dňa 04.11.2008, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a orgánu verejnej správy prvej inštalácie, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, poistné za príslušný kalendárny mesiac, ktoré odvádzajú osoby uvedené v § 10 ods. 1 písm. b) a v § 10 ods. 2, je splatné do ôsmeho dňa po uplynutí tohto mesiaca.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z., právo predpísať poistné sa premlčí za desať rokov odo dňa

jeho splatnosti.

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z., ak platiteľ poistného zistil, že poistné nebolo uhradené včas a v správnej výške, je povinný zaplatiť poplatok z omeškania vo výške 0,1% z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania odo dňa pôvodnej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac alebo odo dňa skrátenia poistného za príslušný kalendárny mesiac do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet príslušnej poisťovne.

Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z., ak poisťovňa zistí nedostatky uvedené v odseku 1, predpíše platiteľovi poistného poplatok z omeškania vo výške 0,2 % z dlžnej sumy poistného za každý kalendárny deň, prípadne odo dňa pôvodnej splatnosti poistného za príslušný kalendárny mesiac alebo odo dňa skrátenia tohto poistného za príslušný kalendárny mesiac do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet príslušnej poisťovne.

Podľa § 23 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z., príslušná poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti osoby uvedenej v § 16 ods. 1 až 3, ktorá je povinná odvádzať poistné, povoliť splátky dlžných súm poistného z dôvodu platobnej neschopnosti tejto osoby, ak dôvodne možno predpokladať, že v období nie dlhšom ako deväť mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného a ak je už v čase rozhodovania o povolení splátok dlžných súm poistného schopná riadne plniť povinnosť platiť poistné.

Podľa § 32 ods. 1 písm. b/ zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na poistné, poplatky z omeškania, poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokuty, ktoré bol platiteľ povinný uhradiť do účinnosti tohto zákona, sa vzťahuje desaťročná premlčacia lehota takto: na poplatky z omeškania odo dňa nároku zdravotnej poisťovne na predpísanie poplatkov z omeškania.

21. Kasačný súd konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu žalovaného zistil, že dňa 19.09.2008 bol žalovanému doručený návrh pribratého účastníka vo veci uplatnenia nároku na poplatok z omeškania vo výške 0,2 % v celkovej sume 186.471 Sk z dlžnej sumy poistného 42.690 Sk, ktoré bolo neodvedené, resp. zaplatené oneskorene za obdobie 01.01.1995 - 28.02.1995, 01.07.1996 - 31.07.1997, 01.09.1997 - 31.12.2004 za každý deň omeškania odo dňa pôvodnej splatnosti poistného na zdravotné poistenie za príslušný kalendárny mesiac do dňa vykonania kontroly s tým, že nárok zdravotnej poisťovne vznikol tým, že platiteľ poistného riadne a včas neplatil poistné na zdravotné poistenie tak, ako to ustanovoval zákon č. 273/1994 Z. z.

22. Žalovaný majúci za preukázané, že podaný návrh zdravotnej poisťovne je oprávnený a uplatnený nárok je dôvodný a zákonný, vydal platobný výmer č. PV 301/04285/2008 zo dňa 04.11.2008, ktorým rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť navrhovateľovi (zdravotnej poisťovni) poplatok z omeškania vo výške 0,2 % a to: 1/ v zmysle ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. za obdobie 01.07.1996 - 31.07.1997, 01.09.1997 - 31.12.2004 v sume 181.649,54 Sk; 2/ v zmysle ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. za obdobie 01.01.1995 - 28.02.1995 v sume 4.820,76 Sk; v celkovej výške 186.471,00 Sk z dlžnej sumy poistného 42.690,00 Sk, ktoré nebolo zaplatené riadne a včas za obdobie 01.01.1995 - 28.02.1995, 01.07.1996 - 31.07.1997, 01.09.1997 - 31.12.2004 za každý kalendárny deň omeškania odo dňa pôvodnej splatnosti poistného na zdravotné poistenie za príslušný kalendárny mesiac alebo odo dňa skrátenia poistného na zdravotné poistenie za príslušný kalendárny mesiac do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet zdravotnej poisťovne v zmysle ustanovenia § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. alebo do dňa vykonania kontroly a nahradiť zdravotnej poisťovni trovy konania v zmysle § 31 ods. 2 správneho poriadku v sume 1.864,00 Sk.

23. O podanom rozklade voči prvoinštančnému správne rozhodnutiu rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím č. PV 301/04285/2008/R zo dňa 06.05.2016 tak, že rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie 1/ zmenil v časti predpísaného poplatku z omeškania vo výške 0,2 % za obdobie 01.07.1996 - 31.12.2004 zo sumy 6.029,66 eur na sumu 3.884,23 eur za obdobie 01.09.1998 - 31.12.2004, kedy bol platiteľ poistného povinný podľa ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z.

zaplatiť poisťné na zdravotné poistenie; 2/ zrušil v časti predpísaného poplatku z omeškania vo výške 0,2 % za obdobie 01.01.1995 - 28.02.1995 v sume 160,01 eur, kedy bol platiteľ poisťného povinný podľa ustanovenia § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. zaplatiť poisťné na zdravotné poistenie; 3/ zmenil v časti predpísaných trov konania zo sumy 61,87 eur na sumu 38,84 eur. Rozhodnutie žalovaného v celom rozsahu naradilo platobný výmer zo dňa 04.11.2008. V odôvodnení žalovaný uviedol, že v napadnutom rozhodnutí a v konaní na podklade rozkladu podaného sťažovateľom zistil také nedostatky, pre ktoré bolo potrebné považovať rozkladom napadnuté rozhodnutie za nesprávne, preto žalovaný napadnuté rozhodnutie zmenil.

24. Krajský súd rozhodujúc o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol. Z odôvodnenia rozsudku správneho súdu vyplýva, že tento dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného a jeho postup bol v súlade so zákonom.

25. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti proti rozsudku správneho súdu namietal, že konajúci správny súd v prejednávanej veci rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a navyše nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

26. Kasačný súd po preskúmaní súdneho a pripojeného administratívneho spisu žalovaného konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská, preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu.

27. K námietke sťažovateľa, že obdobie 01.08.1997 - 31.08.1997 nebolo predmetom návrhu zdravotnej poisťovne kasačný súd uvádza, že priamo z návrhu zdravotnej poisťovne na vydanie rozhodnutia platobným výmerom z titulu pohľadávky na poisťnom na zdravotné poistenie zo dňa 02.09.2008 (ktorý bol doručený žalovanému dňa 19.09.2008) je zrejmé, že daný návrh sa týka aj mesiaca august 1997, za ktorý sťažovateľ nezaplatil riadne a včas poisťné na zdravotné poistenie, pretože ako platiteľ poisťného podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. b/ ako aj § 16 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. za časť mesiaca august 1997 zaplatil poisťné oneskorene a ako platiteľ poisťného podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. b/ ako aj § 16 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. za časť mesiaca august 1997 nezaplatil vôbec. V zmysle uvedeného vyhodnotil kasačný súd uvedenú námietku rovnako ako krajský súd za nedôvodnú.

28. Rovnako nedôvodná je aj podľa názoru kasačného súdu námietka sťažovateľa o premlčaní poplatku z omeškania v dôsledku uplatnenia námietky premlčania. Kasačný súd dáva do pozornosti, že konajúci krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku správne uviedol, že návrh zdravotnej poisťovne na vydanie platobného výmeru čo do poplatku z omeškania je uplatnený včas v 10 - ročnej premlčacej lehote od mesiaca september 1998. Žalovaný teda správne určil začiatok obdobia rozhodného pre neplatenie poisťného od 01.09.1998. Rovnako správny bol názor krajského súdu ohľadom premlčania poplatku z omeškania ako celku, keď správny súd vyjadril nesúhlas s názorom sťažovateľa o premlčaní poplatku z omeškania jednorazovo od momentu, keď bol sťažovateľ v omeškani s platením poisťného, pretože splatnosť poplatku z omeškania sa počíta za každý deň omeškania.

29. V ďalšom považuje kasačný súd za dôležité dať do pozornosti, že povinnosť platiť poplatok z omeškania platiteľovi poisťného vzniká priamo zo zákona (zákon č. 273/1994 Z.z.). Priamo zákon tiež stanovoval spôsob výpočtu poplatkov z omeškania vo výške 0,2 % z dlžnej sumy poisťného za každý kalendárny deň odo dňa pôvodnej splatnosti poisťného do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet príslušnej zdravotnej poisťovne. Jedná sa teda o sankciu verejného práva, ktorá postihuje platiteľa poisťného, ktorý nezaplatil poisťné na zdravotné poistenie riadne a včas, pričom medzi zdravotnou poisťovňou a platiteľom poisťného ide o vzťah verejnoprávny. Aby povinnosti z neskoro zaplateného poisťného vyplývajúce zo zákona platiteľovi poisťného boli voči nemu účinné a vykonateľné, zákon ustanovuje oprávnenie žalovaného (podľa § 18 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou o zmene a doplnení niektorých

zákonov) vydávať platobné výmery, ak ide o pohľadávku na poistnom z neodvedených preddavkov na poistnom, alebo neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatenej úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Až po vydaní platobného výmeru a riadnom doručení platiteľovi poistného nastávajú jeho právne účinky a zdravotná poisťovňa sa môže domáhať právoplatným a vykonateľným rozhodnutím - platobným výmerom jeho vymáhania.

30. Dohoda o uznaní dlhu a jeho splátkach zo dňa 21.05.2007 predložená sťažovateľom ako platiteľom poistného aj podľa názoru kasačného súdu netvorí prekážku k predpísaniu poplatkov z omeškania. Kasačný súd má za to, že predložením tejto dohody sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že uzatvorením predmetnej dohody uznal zdravotnej poisťovni iba dlh na poistnom, ktorý aj uhradil v dohodnutých termínoch. Sťažovateľ mal síce predstavu, že uzavretím dohody o splátkovom kalendári došlo k posunutiu splatnosti poistného, avšak zdravotná poisťovňa nie je a ani nikdy nebola oprávnená zmeniť splatnosť poistného na zdravotné poistenie, ktorá je určená výslovne zákonom č. 273/1994 Z. z., mohla však určiť splatnosť jednotlivých splátok dlžnej sumy, čím neporušila ustanovenie § 18 ods. 2 citovaného zákona. Uznáním dlhu a uzatvorením dohody o splátkach tak nedošlo k zmene splatnosti poistného. Zároveň kasačný súd zdôrazňuje, že vyrovnanie dlhu na poistnom za obdobie 01.02.1998 - 31.12.2004 splátkami v dohodnutých termínoch neznamená, že sťažovateľ ako platiteľ poistného uhradil zdravotnej poisťovni poistné na zdravotné poistenie za uvedené obdobie v súlade s ustanovením § 18 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. Sťažovateľ ostal aj naďalej v omeškani s riadnym a včasným plnením poistného. V zmysle uvedeného potom vyznieva absurdne obrana sťažovateľa, ktorý sa dovoľáva toho, že s platením poistného na zdravotné poistenie sa neomeškal, keď kasačný súd má za preukázané, že sťažovateľ uznal existenciu dlhu na poistnom voči zdravotnej poisťovni, na splátkach ktorého sa so zdravotnou poisťovňou dohodol v dohode zo dňa 21.05.2007. Úhrada dlžného poistného vykonaná splátkami zo strany sťažovateľa nespôsobila zánik oprávnenia zdravotnej poisťovne uplatniť si nárok na príslušné sankcie z titulu oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, resp. neodvedeného poistného na zdravotné poistenie vôbec. Platí, že poplatok z omeškania je dôsledkom porušenia zákonom ustanovenej povinnosti zo strany platiteľa poistného, pričom rozhodujúcim je právny stav, ktorý bol platný a účinný v čase, keď došlo k porušeniu zo strany platiteľa poistného.

31. Vo svetle uvedeného vyhodnotil kasačný súd za správny právny názor krajského súdu, podľa ktorého sa uznaním dlhu a dohodou o splátkach nezmenilo právne postavenie sťažovateľa ako dlžníka, ktorý naďalej ostal v omeškani s riadnym a včasným plnením poistného s tým, že omeškanie sťažovateľa založilo nárok zdravotnej poisťovne na poplatky z omeškania. Kasačný súd má zo znenia samotnej dohody za zrejmé, že jej predmetom bolo len dlžné poistné, poplatky z omeškania neboli predmetom uznania dlhu a dohody o jeho splátkach, čo vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 23 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z., ktorý poznal a výslovne pripúšťal len povolenie splátky dlžných súm poistného. Kasačný súd preto ustálil, že uznanie dlhu a dohoda o jeho splátkach zo dňa 21.05.2007 nepredstavuje prekážku pre predpísanie poplatkov z omeškania.

32. K námietke sťažovateľa o nelogickosti výroku rozhodnutia žalovaného v súvislosti s uvedením rozhodného obdobia kasačný súd ustálil, že ani táto námietka nie je dôvodná. Sťažovateľ síce správne uviedol, že obdobie 01.09.1998 - 31.12.2004 uvedené v napadnutom rozhodnutí žalovaného nie je obdobím, za ktoré si zdravotná poisťovňa uplatnila nárok na poplatky z omeškania, ale obdobím, počas ktorého sťažovateľ nezaplatil poistné, táto skutočnosť však podľa názoru kasačného súdu nezaťažila rozhodnutie deficitom zrozumiteľnosti. Práve naopak, podľa názoru kasačného súdu žalovaný zlúčením viacerých období neplatenia poistného do jedného súvislého obdobia pri súčasnom zohľadnení už premlčaných nárokov, ktoré slúži ako záväzný podklad na výpočet poplatkov z omeškania a uvedením dennej percentuálnej výšky pre výpočet poplatkov z omeškania jasným, stručným a výstižným spôsobom umožnil vypočítať konečnú sumu poplatkov z omeškania. Uvedeným spôsobom podľa kasačného súdu žalovaný predišiel zbytočnej zložitosti výroku rozhodnutia, čím zároveň minimalizoval riziko chýb v písaní a počítaní ako aj iných zrejmych nesprávností spojených s uvádzaním jednotlivých období, za ktoré si zdravotná poisťovňa uplatnila poplatky z omeškania a vyratúvaním ich konkrétnej výšky.

33. Vo svetle uvedeného považuje kasačný súd zistenie skutkového stavu na posúdenie veci za dostačujúce. Má za to, že v danom prípade došlo správne k uloženiu povinnosti zaplatiť poplatok z omeškania, a to v správnej výške. Kasačný súd má rovnako za nesporný skutkový stav tak, ako ho v podrobnostiach opísal krajský súd v preskúvanom rozhodnutí. Kasačný súd po oboznámení sa s pripojeným súdnym a administratívnym spisom musí konštatovať, že v predmetnej veci nebolo možné postupovať inak, ako súhlasiť so závermi prijatými krajským súdom v napadnutom rozhodnutí, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom, nakoľko krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa kasačný súd v celom rozsahu stotožňuje.

34. Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami žalovaného ako aj s jeho právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutí tohto orgánu nezistil porušenie žiadneho z ustanovení správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Správne rozhodnutie obsahuje všetky náležitosti v zmysle § 47 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, v odôvodnení žalovaný uviedol skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami sťažovateľa a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

35. Kasačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že žalovaný postupoval v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistil skutkový stav a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď žalobu sťažovateľa zamietol.

36. Kasačný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený žalovaným, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Preto, ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutie žalovaného považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, považovať za správne.

37. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

38. Kasačný súd zároveň rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok z dôvodu, že preskúmaním spisového materiálu nedospel k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila sťažovateľovi závažná ujma. Vo svetle uvedeného kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 188 S.s.p. zamietol.

39. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom nárok na ich náhradu nepriznal, pretože sťažovateľ nemal úspech (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p..

40. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.